

# ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 67 Yıl: 2019  
www.sosyalarastirmalar.com  
Issn: 1307-9581



Volume: 12 Issue: 67 Year: 2019  
www.sosyalarastirmalar.com  
Issn: 1307-9581

Doi Number:  
<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3757>

## SINIF ÖĞRETMENLERİNİN PROFİLİ (BATMAN İLİ ÖRNEĞİ) • PRIMARY SCHOOL TEACHERS' PROFILE (EXAMPLE OF BATMAN)

Gökhan ERSOY\*\*  
Serdarhan Musa TAŞKAYA\*\*

### Öz

Bu çalışmada Batman ilinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin sosyokültürel, demografik, ekonomik yapıları ve eğitim durumları tanımlanarak mevcut profillerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışma tarama modelinde, nicel bir araştırma olarak modellenmiştir. Araştırmanın çalışma evreni olarak seçilen Batman ilinde devlet okullarında 1736 sınıf öğretmeni görev yapmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Batman il merkezi, ilçe merkezleri ve köylerinden basit seçkisiz yöntemle seçilen 436 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında "Öğretmen Profili Anketi", analizi için ise frekans ve yüzde kullanılmıştır. Araştırma sonunda Batman'da görev yapan sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden ve genelde eğitim düzeyi düşük ailelere mensup, erkek bireyler olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu çocukları sevdiğinden ve çalışma zamanlarının uygun olmasından dolayı sınıf öğretmeni olduklarını; yarısından fazlası başka branşa geçiş hakkı verilse geçmeyeceklerini büyük çoğunluğunun Batman'da görev yapmaktan memnun oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Katılımcıların önemli bir kısmının Batman'da eğitim niteliğini arttırmak için öncelikle veli eğitimi ve bilinçlendirilmesi yapılmasını önermişlerdir.

**Anahtar Kelimeler:** Sınıf Öğretmeni, Öğretmen Profili, Batman.

### Abstract

In this study, it is aimed to reveal the current profiles of primary school teachers' working in Batman by defining their sociocultural, demographic, economic structures and educational status. The study was modeled as a quantitative research in the screening model. The study is carried out with 1736 primary school teachers working in state schools of Batman provincial. The sample of the study is made up of 436 primary school teachers that selected randomly among in the city center, countyseat and villages in 2017-2018 education and training year of Batman. "Teacher Profile Questionnaire" was used data collection, frequency and percentage is used for analysis. At the end of research, it was understood that most of the teachers, who live in Batman were from the Southeast region of Turkey. And it has emerged that most of them are belong to low education level families. Most of the participants are pleased with their jobs as they love children and they have favorable working hours; more than half of the teachers state that they will not change their jobs even if they have another chance; almost half of the teachers claim that they are pleased with the school and the city they work in. Firstly, It is necessary to raise awareness of parents and train them to enhance the quality of education in Batman.

**Keywords:** Primary school teacher, teacher profile, Batman.

\* Bu makale, Mersin Üniversitesinde 30 Mayıs 2019 tarihinde tamamlanan, aynı isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

\*\* Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı

\*\*\* Doç. Dr., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı



## 1. GİRİŞ

Eğitim, insanoğlunun varoluşundan bugüne kadar en önemli ihtiyaçlarından biri olmuştur. Bireyler eğitim sayesinde nitelik kazanmış, toplumlar eğitim sayesinde ilerlemiş ve eğitim gelişme ve kalkınmanın bir göstergesi olarak kabul görmüştür. İlk insandan bugüne kadar tüm nesiller, içinde buldukları çağın koşullarında daha ileriye gidebilmek adına eğitim denilen olgu ile eğitilmişlerdir. Bu bağlamda düşünüldüğünde eğitimin tarihi insanlık tarihi kadar eski ve bu iki ögenin gelişimi birbirleri ile paraleldir.

Birey ilk eğitimini ailesinden alır ve bu süreç okullarda ilköğretim, ortaöğretim ve üniversiteler bünyesinde planlı ve programlı şekilde devam eder. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin resmî sorumluluğu kurum olarak okullarda ve kişi olarak öğretmenlerdedir. Öğretmen, bir ülkenin belirlediği eğitim felsefesi ışığında geliştirdiği eğitim politikalarını uygulayan, bu uygulamalar sonucunda ortaya çıkan sonuçlar ile sisteme dönütler sağlayan, eğitim sistemini yakından takip eden ve çalışmalara katkı sağlayan sistemin önemli parçalarından biridir (Sünbül, 2001).

İnsanlığın kültürel mirasın kuşaktan kuşağa aktarılmasında adeta bir köprü vazifesi gören öğretmenlik mesleği, tüm bireylerin topluma katkı sağlaması noktasındaki çabasından ötürü bütün toplumlarda diğer meslek gruplarından farklı ve üstün görülmüş daima saygı duyulan bir meslek olmuştur (Güven, 2010). "Bu bağlamda öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyon gerektiren, profesyonel statüde alanıdır" (Erden, 1998, 27).

Eğitim sisteminin başlıca öğelerini öğrenci, öğretmen, gerçekleştirilen eğitim reformları, uygulanan eğitim-öğretim programları ve teknolojileri, eğitim kurumları ve yöneticileri, üniversite bünyesindeki eğitim uzmanları oluşturur (Şişman, 2009). Eğitim sistemindeki tüm öğelerin beklenen özellikleri gösterebilmeleri için sistemi oluşturan tüm öğelerin iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu yüzden daha gelişmiş iyi programlara, daha iyi özellikteki nitelikteki öğretmene, daha gelişmiş ortamlara, daha nitelikli yönetime ve daha motivasyonlu öğrencilere ihtiyaç vardır. Her bir öge, bütünü oluşturan eğitim sisteminin tamamını etkiler. Sistemin bir ögesindeki aksama bütün süreci ve sonucu etkiler ve verimi düşürür (Sayan, 2015). Kaliteli bir eğitim sisteminin ise en önemli parçası iyi yetiştirilmiş öğretmenlerdir (Demirtaş, 1988; Taşkaya, 2012). Çünkü öğretmen, bu parçaları birleştiren önemli bir ögedir.

Öğretmen iyi yetişmiş ise öğrenci de o oranda iyi ve nitelikli olacaktır. Gelişmiş olarak nitelendirilen ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ile öğretmen yetiştirmeye verdikleri önem arasında son derece sıkı bir ilişki vardır. Finlandiya, İngiltere ve Güney Kore gibi gelişmiş ülkelerde öğretmen yetiştirme konusu politik anlamda her zaman gündemde olan ve asla popülerliğini yitirmeyen bir konudur. Çünkü bir toplumun göstergesi öğretmenlerdir (Abazoğlu ve Yıldızhan, 2012). Şüphesiz her meslek grubu kendi alanı içerisinde yeterlilik ister ve bazı bireyler her zaman bu yeterlilikleri taşıyabilir. "Örneğin bir doktorun küçük bir yanılığın bir kişinin ölümüne, bir mimarın ya da bir mühendisin bir yanılığın yapının çökmesine yol açar. Ancak iyi yetişmiş bir öğretmenin neden olacağı zarar, bunlar gibi dar sınırlar içinde kalmaz, kuşaklar boyu sürüp gider" (Kavcar, 1980, 21).

Mesleki bilginin yanı sıra mesleki beceri de gerektiren öğretmenlik mesleğinde beceri isteyen alanlar eğitim-öğretim planı yapma, bu planı sağlıklı bir şekilde uygulayabilmek için gerekli olan ortam ve materyal hazırlama, bu süreci adil ve verimli bir şekilde yönetme, yapılan aktarımın öğrencide ne kadar anlam bulduğunu öğrenmek amacıyla çeşitli ölçme ve değerlendirmeler yapma ve en önemlisi bu değerlendirme sonucunda dönütler vermedir (MEB, 2017).

Eğitimde istenilen hedeflere ulaşabilmek için öncelikle öğretmen faktörü ele alınmalıdır. Eğitim sisteminde lokomotif görevi gören öğretmenlerin sahip olması gereken özelliklerinin araştırılması, belirlenmesi ve öğretmen yetiştirme politikalarına bu doğrultuda yön verilmesi gerekir. Çünkü öğretmenlik mesleğini icra eden öğretmenlerin istenen düzeye ulaşmaları için durumlarının tespit edilerek gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Bu nedenle öğretmen profil çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Profil ile ilgili çalışmalar, öğretmenlerin mevcut durumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesini sağlar. Eğitimin diğer bütün alanlarında yapılabilecek profil çalışmalarında, ele alınan grubun demografik özellikleri, sosyoekonomik durumları ve bireylerin içinde buldukları kültür düzeyleri gibi birçok konuda daha açık bir şekilde ortaya konulabilir.

Eğitim sistemi içerisinde olan tüm öğretmenler mesleğin gerektirdiği bilgi, becerilere sahip olmalıdırlar. Eğitim sistemindeki her kademe muhakkak ki çok önemlidir. Fakat ilk yılların önemli bir yeri vardır. İlkokul 1-4. sınıflar arası dönem, çocuklar için; düşünme, anlama, sınıflama, sıralama, eleştirme,



analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel becerilerin kullanımının olduğu ve kişilik gelişiminin geliştiği bir dönemdir. Bu dönem öğrencinin sonraki sosyal ve akademik hayatı için kritik bir zaman dilimidir. Bu bakımdan sınıf öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir. Bu kademedeki bireye eşlik eden ilk ve tek rehber sınıf öğretmenidir. Bu açıdan sınıf öğretmenliğine bakıldığında öğrencinin gelişiminde hem sosyokültürel hem de akademik anlamda hayati öneme sahip olduğu görülür.

Sınıf öğretmenin sınıftaki rolü, tutum ve davranışları, kişisel ve mesleki özellikleri, öğrencilerin bilişsel ve davranışsal anlamda istedik şekilde yetişmesi açısından oldukça önemlidir (Palardy ve Rumberger, 2008). İlkokul yıllarında öğrencinin en büyük rol modeli sınıf öğretmenidir. Bu yüzden nitelikli bir öğretmen aynı zamanda öğrencilerine her anlamda rol model olan öğretmendir (Azer, 2005). "Öğretmenin kişiliğinden, tavır ve hareketlerine kadar pek çok özelliği ile öğrenciler üzerinde olumlu veya olumsuz etkiler bırakabilmesi, daha da dikkatli davranmasını zorunlu kılmaktadır" (Karaman, 2008, 3).

Öğretmen ancak kendinde var olan bilgi, becerileri ve davranışları öğrencilerine kazandırabilir. Bu anlamda öğretmenler kendilerini geliştirmek amacıyla her türlü sosyal, kültürel ve sanatsal faaliyetlere (sinema, tiyatro, spor, vb.) katılmalıdırlar. Öğrencilerine örnek teşkil etmek adına bu tür etkinliklere karşı öğrencilerini teşvik etmeli hatta onlarla birlikte bu etkinliklere katılmalıdırlar. Bu tür faaliyetlerle öğrenciler sanatın, kültürün ve diğer faaliyetlerinin önemini kavrayarak sosyal hayatın içinde var olma fırsatı bulurlar (Dursun, 2008).

Eğitim sistemi kendi içerisinde çok ayaklı kompleks bir yapı gibidir. Bu yapının her ögesi mutlaka ayrı ayrı önemli olmakla birlikte bu yapıyı ayakta tutan kolon, öğretmendir. Öğretmen içinde bulunduğu bu yapı ile aslında toplumun geleceğini inşa etmektedir. Kişi kendinde olan becerileri ve nitelikleri karşısındaki bireye aktarabilir. Bu durum bir ülkenin geleceğini inşa eden öğretmenin daha yeterli ve daha nitelikli olmasını gerekli kılmaktadır.

Çağın gereksinim duyduğu okuyan, araştıran, yorumlayan, bunları anadilinin bütün inceliklerini kullanarak ifade edebilen bireyleri de ancak bu niteliklere sahip öğretmenler yetiştirebilir. Dolayısıyla değişen çağa uyum sağlayacak her türlü donanımına sahip olma ve edindiği bilgi ve becerileri doğru kullanabilme, öğretmenler, özellikle de sınıf öğretmenleri için kaçınılmaz bir zorunluluktur.

## 2. AMAÇ

Bu araştırmanın amacı: "Batman ilinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin profili nasıldır?" temel sorusundan yola çıkarak bir durum tespit yapılması ve sınıf öğretmenlerinin mevcut profillerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda şu alt problemlere cevap aranmıştır:

- Batman ilinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin demografik durumları nasıldır?
- Batman ilinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sosyokültürel durumları nasıldır?
- Batman ilinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ekonomik durumları nasıldır?
- Batman ilinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin eğitim durumları nasıldır?

## 3. YÖNTEM

### 3.1. Araştırma Modeli

Nicel araştırma desenlerinin özelliklerine göre tasarlanana bu çalışmada, tarama yöntemlerinden "betimleyici tarama modeli" kullanılmıştır. "Tarama araştırmaları, geniş kitlelerin görüşlerini, özelliklerini betimlemeyi hedefleyen araştırmalardır. Daha çok "ne, nerede, ne zaman, hangi sıklıkta, hangi düzeyde, nasıl" gibi soruların cevaplandırılmasına olanak tanır. Tarama araştırmalarının genel amacı araştırma konusu ile ilgili var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmaktır" (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017, 184). Bu çalışmada öğretmenlerin profil özelliklerinin olduğu gibi aktarılması amaçlandığı için betimsel tarama modelinin çalışmanın amacına uygun olduğuna karar verilmiştir.

### 3.2. Evren ve Örneklem

Türkiye'de 2017-2018 öğretim yılında görev yapan sınıf öğretmeni sayısı 265608'e ulaşmıştır (MEB SGB, 2018). Bu sayının çok yüksek olması nedeniyle aynı zamanda çalışmanın genellenebilmesi için daha küçük bir grup çalışma evreni olarak alınması gerektiği görülerek bir çalışma evreni alınması yoluna gidilmiştir. Araştırmanın çalışma evreni olarak, araştırmacının da sınıf öğretmeni olarak görev yaptığı Batman ili belirlenmiştir. Araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde gerçekleştirilmiştir. Batman ilinde devlet okullarda görev yapan sınıf öğretmenleri araştırmanın çalışma evrenini oluşturmaktadır. Batman İl Millî Eğitim Müdürlüğünden 2017 yılında alınan sayısal verilere göre devlet



okullarında 1736 sınıf öğretmeni görev yapmaktadır. Araştırma evreninin büyük olmasından dolayı örneklem alma yoluna gidilmiştir.

Örneklem grubu "tabakalı örnekleme" ve "basit tesadüfi örnekleme" yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. "Tabakalı örnekleme, sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılır. Burada önemli olan, evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkarak evren üzerinde çalışmaktır" (Yıldırım ve Şimşek, 2008, 105). Bu yöntemle göre evrende bulunması muhtemel tabakalar belirlenmiştir. Tabakalar uzman görüşü alınarak bu çalışma için: "Köy, ilçe merkezi, il merkezi" olarak belirlenmiştir. Okulların belirlenmesinde ise "basit tesadüfi örnekleme" yöntemi kullanılmıştır. "Basit seçkisiz örnekleme, her bir örnekleme birimine eşit seçilme olasılığı vererek (seçilen birim seçilme olasılığının geriye kalan birimler için değişmemesi için havuza geri konularak) seçilen birimlerin örnekleme alındığı yöntemdir" (Büyüköztürk ve diğerleri, 2017, 88). Temsilliği sağlamada güçlü olması, tüm bireylerin seçilme olasılığının aynı olması gibi avantajlarından dolayı araştırmanın basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnekleme il kategorisi için il merkezi (182 öğretmen, ilçe için Kozluk ve Sason ilçelerinde (133 sınıf öğretmeni) ve köy için Beşiri ilçesi (121 sınıf öğretmeni), basit tesadüfi yöntemle seçilmiştir. Bu ilçede öğretmen sayısının az olması nedeniyle bütün köyler çalışma kapsamına alınmıştır.

### 3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan "Öğretmen Profili Anketi" profil çalışmaları incelendikten sonra ve Dursun'un (2008) çalışmasında kullanılmış olduğu anket temel alınarak hazırlanmıştır. Bu doğrultuda amaca hizmet edecek soruların hazırlanması için kaynak taraması yapılmış, daha önce yapılan profile yönelik gerçekleştirilen çalışmalar incelenmiştir. Anket çalışması kişisel bilgileri, kültürel tüketim özellikleri, bilimsel faaliyetlere katılımları ve eğitime-öğretime yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan sorulardan oluşmuştur. Yapılan anketin ön uygulamasına başlanmadan önce uzman görüşleri alınarak gerekli eklemeler, düzeltmeler, değişiklikler yapılmıştır.

Bilgi toplama aracı olarak oluşturulan anket formu dört kategoride düzenlenmiştir. Anket formunun birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel özellikleri ile ilgili on dört adet çoktan seçmeli soruya yer verilmiştir. Bu bölümde yer alan sorular, araştırmanın amacına uygun olarak öğretmenlerin demografik özellikleri hakkındaki bilgilerden oluşmuştur.

Anketin ikinci bölümünde öğretmenlerin sosyokültürel durumunu yansıtan yirmi iki adet çoktan seçmeli soru sorulmuştur. Bu bölümde öğretmenlerin sosyal hayatlarında neler yaptıkları ve vakitlerini nasıl geçirdikleri üzerine sorular yer almaktadır. Anketin üçüncü bölümünde öğretmenlerin sosyoekonomik durumları ile ilgili yedi adet çoktan seçmeli soru sorulmuştur. Anketin dördüncü bölümünde öğretmenlerin bireysel gelişim süreçlerine yönelik eğitim-öğretim durumları ve mesleki görüşleri ile ilgili sorulara yer verilmiştir. Bu bölümdeki sorular geniş zaman ifadesi kullanılarak yazılmış ve yirmi yedi sorudan oluşmuştur. Anket aynı katılımcıların yorum ve ekleme yapabilmelerine olanak vermek amacıyla açık uçlu bir adet soru içermektedir.

### 3.4. Veri Toplama Aracının Geçerlik ve Güvenilirliği

Hazırlanan anket hakkında ön uygulama yapılmadan önce olası hataların önüne geçilmesi ve anket formu kapsam geçerliliği için uzman değerlendirmesine sunulmuştur. Anket soruları, bir il milli eğitim müdürü, bir öğretim üyesi, bir istatistik uzmanı, iki öğretmen tarafından dil, istatistik ve geçerlik açısından incelenmiştir. İncelemeler sonucunda ankette gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Anket formları, 2017-2018 öğretim yılının ikinci döneminde, örneklem dışındaki okullardan seçilen 25 sınıf öğretmenine, ön değerlendirme için sunulmuştur. Bu şekilde olası hataların önüne geçilmesi ve anketin kapsam geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. İlk taslak ankette 88 olan soru sayısı uzman görüşleri doğrultusunda 70'e düşürülmüştür. Ankette güvenilirliği sağlamak için bir adet eşdeğer soruya yer verilmiştir.

### 3.5. Verilerin Toplanması

Veriler 2017-2018 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde toplanmıştır. Araştırmacı tarafından kura ile belirlenen okullar ziyaret edilerek toplanmıştır. Önce katılımcılara çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş sonra nasıl dolduracakları açıklanmıştır. Gönüllülük ilkesine bağlı olarak yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Anketler toplandıktan sonra araştırmacı, öncelikle anketleri kontrol ederek eşdeğer sorulara farklı cevaplar verildiği tespit edilen 10 anketi geçersiz sayarak değerlendirme dışı tutmuştur.

### 3.6. Veri Analizi

Öğretmenlerin profillerini belirlemek için yapılan bu araştırmada uygulanan ölçekten elde edilen verilerin analizinde SPSS veri analiz paket programı kullanılmıştır. Çalışmanın özeliği doğrultusunda, frekans ve yüzde analizleri ile incelenmesi uygun bulunmuştur. "Frekans dağılımı; bir ya da daha çok



değişkene ait değerlerin ya da puanların dağılımına ait özelliklerini betimlemek amacıyla verileri sayı ve yüzde olarak verir"(Büyüköztürk, 2014, 21). Bu çalışmada da elde edilen veriler, frekans ve yüzde dağılım tabloları ile açıklanmıştır.

#### 4. BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde, sınıf öğretmenlerinin demografik, sosyokültürel, sosyoekonomik ve eğitim-öğretim durumlarına ilişkin elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır.

##### 4.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Değişken	f	%
Erkek	221	51,9
Kadın	205	48,1
Toplam	426	100,0

Tablo 1'e göre katılımcıların %48,1'i (f=205) kadın ve %51,9'u (f=221) erkektir. Buradan erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha çok olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, Batman ilinin sosyoekonomik özelliği ve konumu nedeniyle kadın öğretmenler tarafından daha çok tercih edilmediğinin göstergesi olarak değerlendirilebilir.

##### 4.2. Öğretmenlerin Doğum Yerlerinin Bulunduğu Bölge

Tablo 2. Öğretmenlerin Doğum Yerlerinin Bulunduğu Bölgeye Göre Dağılımı

Değişken	f	%
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	232	54,5
Akdeniz Bölgesi	46	10,8
Ege Bölgesi	35	8,2
İç Anadolu Bölgesi	34	8,0
Doğu Anadolu Bölgesi	33	7,7
Karadeniz Bölgesi	24	5,6
Marmara Bölgesi	22	5,2
Toplam	426	100,0

Tablo 2'de katılımcıların doğum yerlerinin bulunduğu bölge olarak %54,5'i (f=232) Güneydoğu Anadolu, %10,8'i (f=46) Akdeniz, %8,2'si (f=35) Ege, %8'i (f=34) İç Anadolu, %7,7'si (f=33) Doğu Anadolu, %5,6'sı (f=24) Karadeniz ve %5,2'si (f=22) Marmara Bölgesini belirttikleri görülmektedir. Bir Güneydoğu Anadolu Bölgesi ili olan Batman'da görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin doğum yerleri yine en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmuştur. Katılımcılardan Marmara Bölgesinde doğanlar ise en az grubu oluşturmaktadır. Bu durum çalışılan yerin doğum yerine yakınlığının tercih sebebi olabileceği şeklinde değerlendirilebilir.

##### 4.3. Öğretmenlerin Batman'da Bulunma Süreleri

Tablo 3. Öğretmenlerin Batman'da Bulunma Sürelerine Göre Dağılımı

Değişken	f	%
1-5 yıl	170	39,9
16 yıl ve daha fazla	168	39,4
6-10 yıl	62	14,6
11-15 yıl	26	6,1
Toplam	426	100,0

Tablo 3'e göre katılımcıların Batman'da bulunma sürelerinin sırayla: %39,9'u (f=170) 1-5 yıl, %39,4'ü (f=168) 16 yıl ve daha fazla, %14,6'sı (f=62) 6-10 yıl ve %6,1'i (f=26) 11-15 yıl olduğu görülmüştür. Bu bulgu, Batman'a diğer meslektaşlarına göre daha sonra gelen sınıf öğretmenlerinin en büyük grubu oluşturduklarını göstermektedir.



#### 4.4. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri

Tablo 4. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerinin Dağılımı

Değişken	f	%
1-5 yıl	191	44,8
6-10 yıl	114	26,8
11-15 yıl	62	14,6
16 yıl ve daha fazla	59	13,8
Toplam	426	100,0

Tablo 4'e göre katılımcıların %44,8'i (f=191) 1-5 yıl, %26,8'i (f=114) 6-10 yıl, %14,6'sı (f=62) 11-15 yıl ve %13,8'i (f=59) 16 yıl ve daha fazla mesleki kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Batman'da görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri içinde mesleğe yeni başlayanların en büyük grubu oluşturdukları görülmektedir.

#### 4.5. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lise Türleri

Tablo 5. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lise Türü Dağılımı

Değişken	f	%
Genel lise	264	62,0
Anadolu lisesi	74	17,4
Süper lise	43	10,1
Anadolu öğretmen lisesi	24	5,6
Mesleki ve teknik lise	12	2,8
İmam hatip lisesi	4	0,9
Diğer	3	0,7
Fen lisesi	2	0,5
Toplam	426	100,0

Tablo 5'e göre katılımcıların en çok %62 (f=264) ile genel lise, daha sonra %17,4 (f=74) ile Anadolu lisesi ve %10,1 (f=43) ile süper lise mezunu ve en az ise 0,5 (f=2) ile fen lisesi mezunu oldukları görülmüştür. Bu veriler değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerinin en fazla genel lise ve en az ise fen lisesi mezunlarından oluştuğu görülmektedir.

#### 4.6. Öğretmenlerin Medeni Durumları

Tablo 6. Öğretmenlerin Medeni Durumları Dağılımı

Değişken	f	%
Evli	260	61,0
Bekâr	162	38,0
Diğer (dul, boşanmış, ayrılmış vb.)	4	0,9
Toplam	426	100,0

Tablo 6'ya göre katılımcıların %61'i (f=260) evli, %38'i (f=162) ise bekârdır. Ayrıca %0,9'u (f=4) diğer (dul, boşanmış, ayrılmış vb.) grubunda yer almışlardır. Bu verilere göre Batman'da daha çok evli olan sınıf öğretmenlerinin görev yapmakta olduğu ancak bekâr öğretmen sayısının da önemli bir oranda olduğu söylenebilir.

#### 4.7. Öğretmenlerin Kardeş Sayıları

Tablo 7. Öğretmenlerin Kardeş Sayılarına Göre Dağılımı

Değişken	f	%
Beş kardeş ve üstü	224	52,5
İki kardeş	73	17,1
Dört kardeş	63	14,8
Üç kardeş	61	14,3
Tek çocuk	5	1,2
Toplam	426	100,0

Tablo 7'ye göre katılımcıların %52,5'i (f=224) beş kardeş ve üstü, %17,1'i (f=73) iki kardeş, %14,8'i (f=63) dört kardeş, %14,3'ü (f=61) üç kardeş ve %1,2'si (f=5) tek çocuklu ailelere mensuptur. Katılımcıların



kardeş sayısının beş kardeş ve üstünün en fazla grubu ve tek çocuk sayısının en az grubu oluşturdukları görülmektedir.

#### 4.8. Öğretmenlerin Yabancı Dil Bilme Durumları

Tablo 8. Öğretmenlerin Yabancı Dil Bilme Durumları Dağılımı

Değişken	f	%
Alt düzey	193	45,3
Orta düzey	117	27,5
Hiç bilmiyorum	106	24,9
Üst düzey	10	2,3
Toplam	426	100,0

Tablo 8'e göre katılımcıların %45,3'ü (f=193) alt düzey, %27,5'i (f=117) orta düzey ve %2,3'ü (f=10) üst düzey yabancı dil bilmektedir. Ayrıca katılımcıların %24,9'u (f=106) hiç bilmiyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılanların yabancı dil bilme düzeylerinde alt düzey en fazla ve üst düzeyin ise en az olduğu görülmektedir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin yabancı dil konusunda yeterli olmadıklarını göstermektedir.

#### 4.9. Öğretmenlerin Bir Ayda Okudukları Kitap Sayısı

Tablo 9. Öğretmenlerin Bir Ayda Okudukları Kitap Sayısı Dağılımı

Değişken	f	%
1 kitap	152	35,7
2 kitap	125	29,3
Okuyamıyorum	71	16,7
3 kitap	53	12,4
4 kitap ve üzeri	24	5,6
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0

Tablo 9'a göre katılımcıların %35,7'si (f=152) 1 kitap, %29,3'ü (f=125) 2 kitap, %12,4'ü (f=53) 3 kitap ve %5,6'sı (f=24) 4 kitap ve üzeri kitap okuduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin %16,7'si (f=71) okuyamıyorum cevabını vermiştir. Katılımcılar içinde en fazla olan grubun ayda 1 kitap okuduğu ve en az olan grubun ise ayda 4 kitap ve üzeri okuduğu görülmektedir. Ayda bir kitap okuyan katılımcıların kitap okumaya yeterince zaman ayırmadığı söylenebilir.

#### 4.10. Öğretmenlerin Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türleri

Tablo 10. Öğretmenlerin Okumayı Tercih Ettikleri Kitap Türü Dağılımı

Değişken	f	%
Roman	298	70,0
Kişisel gelişim	121	28,4
Tarih	114	26,8
Eğitim	103	24,2
Şiir	76	17,8
Klasikler	74	17,4
Dini	71	16,7
Güncel	71	16,7
Bilim	56	13,1
Hikâye	49	11,5
Deneme	39	9,2
Politika	28	6,6
Popüler	21	4,9
Gezi	20	4,7

Tablo 10'a göre katılımcılar, en çok %70'i (f=298) roman daha sonra ise sıra ile %28,4'si (f=121) kişisel gelişim, %26,8'i (f=114) tarih, %24,2'si (f=103) eğitim, %17,8'i (f=76) şiir, %17,4'ü (f=74) klasikler, %16,7'si (f=71) dini, %16,7'si (f=71) güncel, %13,1'i (f=56) bilim, %11,5'i (f=49) hikâye, %9,2'si (f=39) deneme, %6,6'sı (f=28) politika, %4,9'u (f=21) popüler, %4,7'si (f=20) gezi türünde kitaplar okumayı tercih ettiklerini



bildirmişlerdir. Ulaşılan bu veri, katılımcıların kitap tercihi olarak en çok roman türünün, en az ise gezi türünün seçtiğini göstermektedir.

#### 4.11. Öğretmenlerin İzlemeyi Tercih Ettikleri TV Programı Türleri

Tablo 11. Öğretmenlerin İzlemeyi En Çok Tercih Ettikleri TV Program Türü Dağılımı

Değişken	f	%
Haber	118	27,7
Belgesel	73	17,1
Dizi	62	14,6
Film	53	12,4
Spor	40	9,4
Yarışma	36	8,5
Tartışma	14	3,3
Müzik	12	2,8
Eğlence-magazin	11	2,6
Eğitim	3	0,7
Cevapsız	4	0,9
Toplam	426	100,0

Tablo 11'e göre katılımcılar en çok %27,7 (f=118) ile haber daha sonra ise %17,1 (f=73) ile belgesel ve %14,6 (f=62) ile dizi film izlemeyi tercih etmişlerdir. Katılımcıların en çok tercih ettiği TV programının haber olduğu görülmektedir. Eğitim programlarının ise en az izlenen tür olduğu görülmektedir.

#### 4.12. Öğretmenlerin Müzik Dinleme Sıklığı

Tablo 12. Öğretmenlerin Günlük Müzik Dinleme Sıklığı Dağılımı

Değişken	f	%
1-2 saat	304	71,4
Hiç dinlemiyorum	90	21,1
3-4 saat	24	5,6
5 saat ve üzeri	4	0,9
Cevapsız	4	0,9
Toplam	426	100,0

Tablo 12'ye göre katılımcıların %71,4'ü (f=304) 1-2 saat, %5,6'sı (f=24) 3-4 saat ve %0,9'u (f=4) 5 saat ve üzeri günlük müzik dinlediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca %21,1'i (f=90) hiç dinlemiyorum cevabını vermiştir. Katılımcıların en fazla 1-2 saat müzik dinledikleri ve 5 saat ve üzeri müzik dinleyenlerin sayısının en az olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinden 90'ının hiç müzik dinlemediklerini belirtmeleri, dikkat çeken bir durum olarak değerlendirilmiştir.

#### 4.13. Öğretmenlerin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri

Tablo 13. Öğretmenlerin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türü Dağılımı

Değişken	f	%
Pop	147	34,5
Türk halk müziği	141	33,0
Yabancı	103	24,2
Klasik	89	20,9
Fark etmez	87	20,4
Rock	68	16,0
Türk sanat müziği	62	14,6
Arabesk	57	13,4
İlahi	48	11,26
Rap	25	5,9
Fantezi	17	4,0
Metal müzik	12	2,8
Hip hop	12	2,8
Özgün müzik	10	2,34





Tablo 13'e göre katılımcıların en çok dinledikleri müzik türleri sırasıyla şunlar olmuştur: %34,5'i (f=147) pop, %33'ü (f=141) Türk halk müziği ve %24,2'si (f=103) yabancı müziktir. Sınıf öğretmenlerinin en fazla dinledikleri müzik türünün pop müzik ve en az dinledikleri müzik türünün özgün müzik olduğu görülmektedir.

#### 4.14. Öğretmenlerin Sinemaya Gitme Sıklığı

Tablo 14. Öğretmenlerin Yıllık Sinemaya Gitme Sıklığının Dağılımı

Değişken	f	%
1-5 kez	294	69,0
6-10 kez	65	15,3
Hiç gitmedim	41	9,6
11-15 kez	18	4,2
16 ve üzeri	7	1,6
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0

Tablo 14'e göre katılımcıların %69'u (f=294) yılda 1-5 kez, %15,3'ü (f=65) 6-10 kez, %4,2'si (f=18) 11-15 kez ve %1,6'sı (f=7) 16 ve üzerinde kez sinemaya gittiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin %9,6'sı (f=41) hiç gitmem şeklinde cevap vermişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin sinemaya yıllık en çok 1-5 kez gittikleri, en az ise 16 ve üzeri sinemaya gittikleri görülmektedir.

#### 4.15. Öğretmenlerin Yıllık Opera/Baleye Gitme Sıklığı

Tablo 15. Öğretmenlerin Yıllık Opera/Baleye Gitme Sıklığı Dağılımı

Değişken	f	%
Hiç gitmedim	407	95,5
1-5 kez	19	4,5
Toplam	426	100,0

Tablo 15'e göre katılımcıların %95,5'i (f=407) hiç gitmediklerini ve %4,5'i (f=19) ise 1-5 kez gittiklerini ifade etmişlerdir. Bu verilere göre sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını opera/baleye gitmemiş oldukları söylenebilir.

#### 4.16. Öğretmenlerin Yıllık Konsere Gitme Sıklığı

Tablo 16. Öğretmenlerin Yıllık Konsere Gitme Sıklığı Dağılımı

Değişken	f	%
1-2 kez	207	48,6
Konsere gitmem	170	39,9
3-4 kez	41	9,6
Beş ve üzeri	7	1,6
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0

Tablo 16'ya göre katılımcıların %48,6'sı (f=207) 1-2 kez, %39,9'u (f=170) konsere gitmediklerini, %9,6'sı (f=41) 3-4 kez ve %1,6'sı (f=7) beş ve üzeri kez konser türü etkinliklere gittikleri görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin bir yılda konsere en fazla 1-2 kez gittiği ve en az 5 ve üzeri kez gittiği görülmektedir.

#### 4.17. Öğretmenlerin Yaptıkları Spor Dalları

Tablo 17. Öğretmenlerin Yaptıkları Spor Dalı Dağılımı

Değişken	f	%
Yürüyüş	151	35,4
Futbol	105	24,6
Yüzme	37	8,7
Voleybol	32	7,5
Basketbol	21	4,9
Vücut geliştirme	18	4,22
Diğer	14	3,28
Tenis	7	1,6



Plates	3	0,7
Bisiklet	2	0,46
Atletizm	1	0,2
Cevapsız	35	8,2
Toplam	426	100,0

Tablo 17'e göre katılımcıların en çok %35,4'ü (f=151) yürüyüş, %24,6'sı (f=105) futbol ve %8,7'si (f=37) yüzme spor dallarıyla, en az ise 0,2'sinin (f=1) atletizm ile ilgilendikleri görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin listede yer alan spor dallarından en fazla yürüyüş yapmayı ve en az da atletizm dalı ile ilgilendikleri görülmektedir.

#### 4.18. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanabilme Düzeleri

Tablo 18. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanabilme Düzeyleri Dağılımı

Değişken	f	%
İyi	192	45,1
Orta	184	43,2
Çok iyi	43	10,1
Kullanamıyorum	5	1,2
Cevapsız	2	0,5
Toplam	426	100,0

Tablo 18'e göre katılımcıların %45,1'i (f=192) bilgisayarı iyi, %43,2'si (f=184) orta, %10,1'i (f=43) çok iyi düzeyde kullanabildiklerini ve %1,2'sinin (f=5) ise kullanmadığı görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar kullanma düzeyleri olarak en fazla iyi düzeydeki grup olduğunu ve en az bilgisayar kullanamıyorum şeklinde cevap veren grup olduğunu görülmektedir.

#### 4.19. Öğretmenlerin Hobileri

Tablo 19. Öğretmenlerin Hobilerinin Dağılımı

Değişken	f	%
Okuma	222	52,1
Spor	204	47,9
El sanatları	65	15,3
Güzel sanatlar	58	13,6
Hobim yok	32	7,5
Müzik	9	2,11
Gezi	6	1,40
Yemek yapmak	4	0,94
Zekâ oyunları	3	0,70

Tablo 19'a göre katılımcıların %52,1'i (f=222) hobisinin okuma, %47,9'u (f=204) hobisinin spor, %15,3'ü (f=65) hobisinin el sanatları, %13,6'sı (f=58) hobisinin güzel sanatlar, %2,11'inin (f=9) hobisinin müzik, %1,40'ının (f=6) hobisinin gezi, %0,94'ünün (f=4) hobisinin yemek yapmak, %0,70'inin (f=3) hobisinin ise zekâ oyunları olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %7,5'i (f=32) hiçbir hobisinin olmadığını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin hobilerinin en fazla okuma ve en az zekâ oyunları olduğu görülmektedir.

#### 4.20. Öğretmenlerin Müzik Aleti Çalabilme Durumları

Tablo 20. Öğretmenlerin Müzik Aleti Çalabilme Durumları Dağılımı

Değişken	f	%
Hayır	353	82,8
Evet	73	17,1
Toplam	426	100,0

Tablo 20'ye göre katılımcıların %17,1'i (f=73) evet çalıyorum cevabını ve %82,8'i (f=353) hayır cevabını vermişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun herhangi bir müzik aleti çalamadığı görülmektedir.



#### 4.21. Öğretmenlerin Sendika Üyelik Durumları

Tablo 21. Öğretmenlerin Sendika Üyelik Durumları Dağılımı

Değişken	f	%
Evet	264	62,0
Hayır	162	38,0
Toplam	426	100,0

Tablo 21'e göre katılımcıların %62'si (f=264) "Bir sendikaya üye misiniz?" sorusuna evet, %38'i (f=162) hayır cevabını vermişlerdir. Bu veriye göre katılımcılar büyük bir çoğunluğunun sendika üyesidir.

#### 4.22. Öğretmenlerin Sivil Toplum Örgütüne Üyelik Durumları

Tablo 22. Öğretmenlerin Sivil Toplum Örgütlerine Üyelik Durumları Dağılımı

Değişken	f	%
Hayır	383	89,9
Evet	43	10,1
Toplam	426	100,0

Tablo 22'ye göre katılımcıların %10,1'i (f=43) "Bir sivil toplum örgütüne üye misiniz?" sorusuna evet ve %89,9'u (f=383) hayır cevabını vermiştir. Elde edilen bu veriye göre, sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını (sendikalar dışında) sivil toplum örgütlerine üye olmayı tercih etmemektedirler.

#### 4.23. Öğretmenlerin Kredi Borç Durumları

Tablo 23. Öğretmenlerin Kredi Borç Durumları Dağılımı

Değişken	f	%
Evet	255	59,9
Hayır	170	39,9
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0

Tablo 23'e göre katılımcıların %59,9'unun (f=255) kredi borcu olma durumuna ilişkin olarak (f=170) hayır cevabı vermiştir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin yarısından fazlasının kredi borcunun olduğu görülmektedir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun maddi sıkıntıları olduğunu göstermektedir.

#### 4.24. Öğretmenlerin Arabaya Sahip Olma Durumları

Tablo 24. Öğretmenlerin Kendilerine Ait Arabaları Olma Durumlarının Dağılımı

Değişken	f	%
Hayır	245	57,5
Evet	180	42,3
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0

Tablo 24'e göre katılımcıların %42,3'ünün (f=180) arabası var iken %57,5'sinin (f=245) arabası yoktur. Buna göre sınıf öğretmenlerinin yarısından fazlası araba sahibi değil.

#### 4.25. Öğretmenlerin Tatillerini Geçirdikleri Yerler

Tablo 25. Öğretmenlerin Tatillerini Geçirdikleri Yerlerin Dağılımı

Değişken	f	%
Memleketime gidiyorum	214	50,2
Tatile gitmiyorum	89	20,9
Otel	75	17,6
Diğer	43	10,09
Gezi	5	1,17
Toplam	426	100,0

Tablo 25'e göre katılımcıların %50,2'si (f=214) memleketime gidiyorum, %20,9'u (f=89) tatile gitmiyorum, %17,6'sı (f=75) otel ve %1,17'si (f=5) gezi cevabını vermiştir. Burada sınıf öğretmenlerinin



yarısının tatillerini memleketlerine giderek geçirdikleri, tatillerini geziye giderek geçirenlerin az olduğu görülmektedir. Hatta katılımcıların beşte birinin tatile gitmediğini belirttikleri görülmektedir.

#### 4.26. Öğretmenlerin Batman'da Barınma Sorunu Yaşama Durumları

Tablo 26. Öğretmenlerin Batman'da Barınma Sorunu Yaşama Durumları

Değişken	f	%
Hayır	404	94,8
Evet	22	5,2
Toplam	426	100,0

Tablo 26'ya göre katılımcıların %5,2'si (f=22) Batman'da barınma sorunu yaşamadıklarını, %94,8'i (f=404) ise yaşadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin tamamına yakınının Batman'da önemli bir barınma sorunu yaşamadığı anlaşılmaktadır.

#### 4.27. Öğretmenlerin Batman'da Yaşadıkları Eve İlişkin Durumları

Tablo 27. Öğretmenlerin Batman'da Yaşadıkları Eve İlişkin Durumları

Değişken	f	%
Kiralık bir ev	243	57,0
Kendimize ait bir ev	165	38,7
Lojman	13	3,1
Diğer	5	1,2
Toplam	426	100,0

Tablo 27'ye göre katılımcıların %57'si (f=243) kiralık bir evde, %38,7'si (f=165) kendine ait bir evde, %3,1'inin (f=13) ise lojmanda oturdukları görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin Batman'da en fazla kiralık evlerde kaldıkları ancak lojmanda oturan sayısının düşük olduğu görülmektedir. Batmanda kendi evinde oturanların oranı da oldukça dikkat çekici bulunmuştur. Bu durum öğretmenlerin önemli bir kısmının Batman'da kalıcı olarak görev yapacakları şeklinde değerlendirilebilir.

#### 4.28. Öğretmenlerin Diksiyon Dersi Alma Durumları

Tablo 28. Öğretmenlerin Diksiyon Dersi Alma Durumları Dağılımı

Değişken	f	%
Hayır	350	82,1
Evet	76	17,8
Toplam	426	100,0

Tablo 28'e göre katılımcıların %17,8'i (f=76) diksiyon dersi almış, %82,1'i (f=350) ise almamıştır. Düzgün bir diksiyona sahip olmak öğretmenlik mesleğinde çok önemlidir. Ancak sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmının diksiyon dersi almadıkları görülmektedir.

#### 4.29. Öğretmenlerin Bilimsel Makalesi Olma Durumları

Tablo 29. Öğretmenlerin Bilimsel Makalesi Olma Durumlarının Dağılımı

Değişken	f	%
Hayır	423	99,3
Evet	3	0,7
Toplam	426	100,0

Tablo 29'a göre katılımcıların %0,7'sinin (f=3) bilimsel makalesi var iken %99,3'ünün (f=423) yoktur. Sınıf öğretmenlerinin tamamına yakınının bilimsel bir makalesinin olmadığı görülmektedir.

#### 4.30. Öğretmenlerin Mesleki Memnuniyet Durumları

Tablo 30. Öğretmenlerin Sınıf Öğretmeni Olmaktan Memnun Olma Durumlarının Dağılımı

Değişken	f	%
Evet	293	68,8
Hayır	132	31
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0



Tablo 30'a göre katılımcıların %68,8'i (f=293) sınıf öğretmeni olmaktan memnun olduklarını ve %31'i (f=132) ise olmadıklarını belirtmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun sınıf öğretmeni olmaktan memnun olduğu görülmektedir.

#### 4.31. Öğretmenlerin Mesleklerinden Memnun Olma Nedenleri

Tablo 31. Sınıf Öğretmeni Olmaktan Memnun Olma Nedenlerinin Dağılımı

Değişken	f	%
Çocukları seviyorum	216	50,7
Çalışma zamanlarının uygunluğu	63	14,79
Toplumda saygın bir meslek olması	6	1,4
Statüsü yüksek	3	0,7
Mesleği seviyorum	3	0,7
Diğer	3	0,7
Cevapsız	132	30,9
Toplam	426	100,0

Tablo 31'e göre katılımcıların %50,7'si (f=216) sınıf öğretmeni olmaktan memnun olma nedeni olarak çocukları sevmelerini, %14,79'u (f=63) çalışma zamanlarının uygunluğunu, %1,4'ü (f=6) toplumda saygın bir meslek olmasını, %0,7'si (f=3) bu mesleği sevmelerini ve %0,7'si (f=3) mesleğin statüsünün yüksek olmasını belirtmişlerdir. Çocukları çok seviyor olmaları, sınıf öğretmeni olmaktan memnun olmalarında en önemli neden olarak görülmektedir.

#### 4.32. Öğretmenlerin Meslekten Memnun Olmama Nedenleri

Tablo 32. Sınıf Öğretmeni Olmaktan Memnun Olmama Nedenlerinin Dağılımı

Değişken	f	%
Atama-yer değiştirme zorluğu	43	10,1
Statüsü düşük	39	9,2
İstemeyerek seçtiğim bir bölüm	28	6,6
Ekonomik yetersizlik	19	4,5
Diğer	3	0,7
Cevapsızlar	294	69,0
Toplam	426	100,0

Tablo 32'ye göre katılımcıların %10,1'i (f=43) atama-yer değiştirme zorluğunu sınıf öğretmenliği yapmaktan memnun olmama nedeni olarak görmekte iken daha sonra sırasıyla %9,2'si (f=39) sınıf öğretmenliğinin statüsünü düşük bulmalarını, %6,6'sı (f=28) istemeyerek seçmelerini ve %4,5'i (f=19) ekonomik yetersizliğini memnun olmama nedeni olarak belirtmişlerdir. Atama ve yer değiştirmenin sınıf öğretmenliğinde zor olması en çok memnun olmama nedenidir. Sınıf öğretmeni mezunlarının atama yapılandan çok olması ve atanmaların da kırsal kesimlerde uzun yıllar görev yapmasının bir zorunluluğa dönüştüğü tek öğretmenlik grubunun sınıf öğretmenliği olması bu görüşün en çok belirtilmesinde önemli bir etken olabilir.

#### 4.33. Öğretmenlerin Başka Branşa Geçme İsteği

Tablo 33. Başka Branşa Geçme İsteği Dağılımı

Değişken	f	%
Hayır (Geçmem)	222	52,1
Evet (Geçerim)	204	47,9
Toplam	426	100,0

Tablo 33'e göre katılımcıların %47,9'u (f=204) fırsat verilse başka bir branşa geçebileceklerini ve %52,1'i (f=222) ise başka branşa geçmeyeceklerini bildirmişlerdir. Tablo 53'e bakıldığında sınıf öğretmenlerinin yarısından fazlasının başka branşa geçmek istemedikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra başka branşa geçmek isteyen sınıf öğretmeni sayısının da azımsanmayacak kadar çok olduğu göze çarpmaktadır. Bu durumun çeşitli nedenleri olabilir.



#### 4.34. Öğretmenlerin Mesleği Yapmak İstedikleri Yerleşim Birimi Tercihi

Tablo 34. Öğretmenlerin Mesleklerini Hangi Yerleşim Biriminde Yapmayı Tercih Etme Dağılımı

Değişken	f	%
Küçük şehir	120	28,2
Fark etmez	108	25,3
Büyük şehir	104	24,4
Köy	64	15,0
Kasaba	30	7,0
Toplam	426	100,0

Tablo 34'e göre katılımcıların %28,2'si (f=120) küçük şehirde, %24,4'ü (f=104) büyükşehir, %15'i (f=64) köy ve %7'si (f=30) kasabada görev yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin %25,3'ü (f=108) ise her yerde görev yapabileceklerini belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin mesleğini en fazla küçük şehirlerde ve en az kasabalarda yapmayı düşündükleri görülmektedir. Birbirine yakın çıkan bu oranlar, sınıf öğretmenlerinin sadece büyük şehirlerde değil her yerde görev yapmaya gönüllü oldukları şeklinde değerlendirilebilir.

#### 4.35. Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinin Önündeki Engel

Tablo 35. Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinin Önündeki Engellere İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Değişken	f	%
Okul-Aile İşbirliğinin Zayıflığı	200	46,94
Okulun Fiziki Koşulları	184	43,2
Ders Materyallerinin Eksikliği	183	43,0
Sınıfların Kalabalık Olması	159	37,3
Ders Yükü	118	27,7
Engel Görmüyorum	57	13,4
Meslekle İlgili Kaynaklara Ulaşma Zorluğu	57	13,4
Okul Yönetimi	47	11,0
Aile Sorunlarını	36	8,5
Diğer Öğretmenlerle İletişimsizlik	26	6,1
Sistem	12	2,81

Tablo 35'e göre katılımcıların %46,94'ü (f=200) okul-aile işbirliğinin zayıflığını, %43,2'si (f=184) okulun fiziki koşullarını, %43'ü (f=183) ders materyallerinin eksikliğini, %37,3'ü (f=159) sınıfların kalabalık olmasını, %27,7'si (f=118) ders yükünü, %13,4'ü (f=57) meslekle ilgili kaynaklara ulaşma zorluğunu, %11'i (f=47) okul yönetimini, %8,5'i (f=36) aile sorunlarını, %6,1'i (f=26) diğer öğretmenlerle iletişimsizliği ve %2,81'i (f=12) ise sistemi mesleki gelişimlerinin önünde engel olarak görmekteyiz. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %13,4'ü (f=57) mesleki gelişimlerinin önünde engel görmüyorum cevabını vermişlerdir. Bu veriye bakıldığında sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişimlerinin önündeki engellerin çok çeşitli olduğu, en fazla okul-aile işbirliğinin zayıflığı ve en az ise sistem olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

#### 4.36. Öğretmenlerin Sınıf Öğretmenliğini Seçme Nedenleri

Tablo 36. Öğretmenlerin Sınıf Öğretmenliğini Seçme Nedenlerinin Dağılımı

Değişken	f	%
İdeali	177	41,54
Rastlantı	103	24,17
İstihdam kolaylığı	93	21,8
Maddi sıkıntı	21	4,9
Ailevi nedenler	19	4,5
Diğer	13	3,05
Toplam	426	100,0

Tablo 36'ya göre katılımcıların öğretmenlik mesleğini seçme nedeni olarak %41,54'ü (f=177) ideali olmasını, %24,17'si (f=103) rastlantı sonucu, %21,8'i (f=93) istihdam kolaylığının olmasını, %4,9'u (f=21) maddi sıkıntı nedeniyle, %4,5'i (f=19) ailevi nedenlerden dolayı ve %3,05'i (f=13) diğer nedenlerden dolayı olduğunu bildirmişlerdir. Katılımcıların önemli bir kısmının sınıf öğretmenliğini ideali olduğu için seçtikleri söylenebilir.



#### 4.37. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okuldan Memnuniyet Durumları

Tablo 37. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okuldan Memnun Olma Durumlarının Dağılımı

Değişken	f	%
Evet	329	77,2
Hayır	95	22,3
Cevapsız	2	0,5
Toplam	426	100,0

Tablo 37'ye göre katılımcıların %77,2'si (f=329) yöneltilen görev yaptıkları okuldan memnun olduklarını, %22,3'ü (f=95) ise memnun olmadıklarını bildirmişlerdir. Yani sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun görev yaptıkları okuldan memnun oldukları görülmektedir.

#### 4.38. Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerini Yeterli Bulma Durumları

Tablo 38. Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerini Yeterli Bulma Durumlarının Dağılımı

Değişken	f	%
Hayır	170	39,9
Kısmen	136	31,9
Evet	119	27,9
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0

Tablo 38'e göre katılımcıların %39,9'u (f=170) lisans eğitimlerini yeterli bulmadıklarını, %31,9'u (f=136) kısmen yeterli bulduklarını ve %27,9'u (f=119) yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Bu bulguya göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin önemli bir bölümünün hizmet öncesindeki aldıkları lisans eğitimi yetersiz gördükleri

#### 4.39. Öğretmenlerin Seminerlere İlişkin Görüşleri

Tablo 39. Öğretmenlerin Seminerlere İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Değişken	f	%
Hiç faydası yok	342	80,30
Biraz faydalı	75	17,6
Faydalı buluyorum	8	1,9
Cevapsız	1	0,2
Toplam	426	100,0

Tablo 39'a göre katılımcıların %80,30'u (f=342) öğretim yılı başında ve sonunda olmak üzere iki kez düzenlenen seminerlerin hiç faydalı bulmadıklarını, %17,6'sı (f=75) biraz faydalı bulduklarını ve %1,9'u (f=8) ise faydalı bulduklarını belirtmişlerdir. Yani öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (2018-2019 öğretim yılından önceki uygulamalarda olduğu şekliyle) okullarındaki seminer çalışmalarının faydası olmadığını düşünmektedirler.

#### 4.40. Öğretmenlerin Seminerlerin Daha Faydalı Olmasına İlişkin Önerileri

Tablo 40. Öğretmenlerin Seminerlerin Daha Faydalı Olmasına İlişkin Önerilerinin Dağılımı

Değişken	f	%
Alanında uzman kişiler (eğitim yazarları, akademisyenler vb.) seminerlere konuşmacı olarak gelebilir	281	66,0
Pedagojik alanda dersi verimli hale getirecek eğitimler verilebilir	191	44,8
Tiyatro, film, sinema etkinlikleri düzenlenebilir	183	43,0
Öğretmen paylaşım platformları oluşturulabilir	158	37,1
Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerle ilgili bilgilendirme yapılabilir	118	27,7
Eğitimle ilgili kitaplar ve makaleler okunabilir	88	20,7
Etkileşimli tahtaya uyumlu ders anlatımı	76	17,8

Tablo 40'a göre,seminerlerin daha faydalı olması için katılımcıların %66'sı (f=281) alanında uzman kişiler (eğitim yazarları, akademisyenler vb.) seminerlere konuşmacı olarak gelebileceğini, %44,8'i (f=191) pedagojik alanda dersi verimli hale getirecek eğitimler verilebileceğini ve %43'ü (f=183) tiyatro, film, sinema etkinlikleri düzenlenebileceği önerisini dile getirmişlerdir. Seminerlerin daha faydalı olması için alanında



uzman kişiler (eğitim yazarları, akademisyenler vb.) seminerlere konuşmacı olarak gelebilir görüşünün en çok fazla olması olukça dikkat çekici bulunmuştur.

#### 4.41. Öğretmenlerin Batman'da Eğitim Niteliğini Arttırmaya Yönelik Önerileri

Tablo 41. Öğretmenlerin Batman'da Eğitim Niteliğini Arttırmaya Yönelik Önerilerinin Dağılımı

Öneriler	f	%
Veli eğitimi ve bilinçlendirilmesi	95	22,30
Okulun fiziki şartlarının iyileştirilmesi	57	13,38
Okul- veli- öğretmen iletişimi, işbirliği	56	13,14
Sınıf mevcutlarının azaltılması	49	11,50
Kültür-sanat ve sportif faaliyetlerin olması	42	9,85
Nitelikli öğretmenler için hizmet içi eğitimlerin olması	40	9,38
Öğretmene maddi-manevi değer verilmesi	37	8,68
Her sınıfa etkileşimli tahta ve internet getirilmesi	29	6,80
Okul yöneticilerinin liyakatla atanması	18	4,22
Okul- derslik sayısı arttırılmalı	17	3,99
Ücretli öğretmenliğin kaldırılması	14	3,28
Köy okullarının sorunlarının giderilmesi	13	3,05
Öğretmenlerin sık sık okul değiştirmesinin önüne geçilmesi	10	2,34
Tecrübeli öğretmenlerin okulda kalması	7	1,64
Müfredatın değişmesi	6	1,40
Normal öğretime geçilmesi	6	1,40
Okula başlama yaşının düzeltilmesi	6	1,40
Okullarda belli bir standart olması	5	1,17
Öğretmen kendilerini düzeltmeli	5	1,17
Ders sürelerinin kısaltılması	4	0,93

Tablo 41'e göre katılımcıların Batman'da eğitim niteliğini arttırmaya yönelik olarak %22,30'u (f=95) veli eğitimi ve bilinçlendirilmesi, %13,38'i (f=57) okulun fiziki şartlarının iyileştirilmesi, %13,14'ü (f=56) okul-veli-öğretmen iletişimi, işbirliği, %11,50'si (f=49) sınıf mevcutlarının azaltılması yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Burada sınıf öğretmenlerinin Batman'da eğitim niteliğini arttırılması için en çok velilerin bilinçlendirilmesi ve eğitim verilmesini önermeleri dikkat çekici bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya bakıldığında Batman'da velilerin eğitim-öğretime dâhil olma konusunda eksik olduğu düşünülmektedir.

## 5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Batman'da görev yapan sınıf öğretmenlerinin profillerini çeşitli açılardan belirlemeye amaçlayan bu araştırmada elde edilen verilere dayanarak ulaşılan sonuç ve bu sonuçlara ilişkin tartışma, ilgili literatürden de yararlanılarak yapılmıştır. Öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin sonuçlarına bakıldığında araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerin yarısından fazlasının erkek olduğu görülmektedir. Ancak öğretmenliğin genelde bir kadın mesleği olduğu görüşleri yaygındır (Çapa ve Çil, 2000; Eskicumalı ve Yaman, 2001). Erden (1998), Şişman (1999), Erdem ve Anılan (2000), Saban (2003), Ekiz (2006), Baykara Pehlivan (2008), Temizyürek (2008) ve Çetin'in (2012) sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adayları üzerinde yapılan birçok çalışmada kadınların erkeklerden fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Yukarıda bahsedilen çalışmalar öğretmenliğin bir kadın mesleği olduğuna dair kanıyı doğrulamaktadır. Ancak İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınan veriler bu çalışmayı destekler niteliktedir. Çünkü Batman'da 1.726 sınıf öğretmeni görev yaparken, bunların 1.040'ı erkek, 686'sı kadındır. Türkiye'de ise 268.210 sınıf öğretmenin 160.541'i kadın iken 107.669'u erkektir (MEB SGB, 2018). Bu durum erkek kadın oranının bölgeden bölgeye farklılık gösterdiğini işaret etmektedir. Yani Batman'da ülkenin genelinin aksine erkek öğretmen sayısı daha fazladır.

Öğretmenlerin doğum yerlerinin en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve en az Marmara Bölgesi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bölgenin ekonomik ve kültürel şartlarını bildikleri, ailelerine yakınlık vb. nedenlerle bölgelerinde görev yapmayı tercih ettikleri söylenebilir. Öğretmenlerin kendi bölgelerinden çıkmama nedeni ekonomik, sosyokültürel ve ailevi nedenler olabilir. Öğretmenlerin Batman'da bulunma sürelerinin en çok olduğu yıl aralığı 1-5 yıl iken en az olduğu aralık 11-15 yıldır. 1-5 yıl aralığındaki öğretmenlerin fazla olması Batman'a yeni atanan öğretmenlerin tercihi olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca 16 yıl ve daha fazla Batman'da bulunan öğretmenlerin sayısı da çoğunluktadır. Bunun sebebi ise öğretmenlerin kendi memleketleri olmasından dolayı uzun bir süre bulduklarından kaynaklanabilir.





Öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin en fazla olduğu yıl aralığı 1-5 yıl ve en az ise 16 yıl ve daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuçla Batman'a gelen öğretmenlerin ilk atamada geldikleri ve genç öğretmen olduğu düşünülmektedir. Ayrıca 6-10 yıl aralığının da fazla olması dikkat çekicidir. Bunun sebebi ise öğretmenlerin Batman'da görev yapmaktan memnun olduğu ve görev süresini uzatması olabilir.

Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun genel liseden mezun olduğu görülmektedir. Benzer çalışmalarda Okçabol ve Gök (1998), Ekiz (2006), Ok ve Önkol (2007), Aksu, Demir, Daloğlu, Yıldırım ve Kiraz,(2010), Köksalan ve İltar ve Görmez'de (2010) öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının çoğunluğunun genel liseden mezun olduğunu saptamışlardır. Fen lisesinden mezun olan öğretmen ise yok denecek kadar az sayıda çıkmıştır.

Öğretmenlerin yarısından fazlası evlidir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun kardeş sayısının beşkardeş ve üstü ve tek çocuk sayısının yok denecek kadar az olduğu ortaya çıkmıştır. Batman'da görev yapan öğretmenlerin önemli bir bölümünün kardeş sayıları çok olanların olması dikkat çekici bir sonuçtur.

Öğretmenlerin sosyokültürel durumlarına bakıldığında öğretmenlerin çoğunlukla alt düzeyde yabancı dil bildikleri ve üst düzey yabancı dil bilenlerin yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin %24,9'u ise hiç yabancı dil bilmemektedir. Yazar, Keskin, Kinay, Aydın, Oral ve Bütün (2018), öğretmen adaylarının sosyokültürel özelliklerinin üzerine yaptığı araştırmasında öğretmen adaylarının yaklaşık %31'nin hiçbir yabancı dili bilmediği sonucuna varmıştır. Bu sonuç sınıf öğretmenlerinin kendilerini yabancı dil konusunda geliştirmeye ihtiyaç duymadıklarını göstermektedir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin üçte birinden fazlasının ayda bir kitap okuduğu ortaya çıkmıştır. Asıl görevlerinden biri okumayı öğretmek olan sınıf öğretmenlerinin az kitap okumaları dikkat çeken olumsuz bir sonuçtur. Kolaç (2007), "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuyucu Profili" isimli çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının okudukları kitap sayısı az olduğu için kitap okuma konusunda kendilerini yeterli görmedikleri sonucuna ulaşmıştır. Ayda dört kitap ve üzeri kitap okuyanların oranı ise %5,6'dır. Öğretmenlerin %16,7'sinin ise hiç kitap okumaması düşündürücüdür. Burada dikkat çeken bir konu da öğretmenlerin en çok roman okuduklarını belirtmeleridir. Sınıf öğretmenlerinin kitap tercihinde en az ise gezi türü tercih edilmiştir. Ayrıca en fazla tercih edilenler arasında kişisel gelişim, tarih ve eğitim türlerinin olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin tamamının eğitim ve kişisel gelişimle ilgili kitaplar okuması hem kendisi hem de öğrencileri için çok önemlidir. Ancak bu çalışmada öğretmenlerin dörtte birinin bu tür kitaplar okuduğu görülmektedir. Okçabol ve Gök (1998), yaptıkları araştırmada öğretmenlerin mesleki, edebi ve araştırmaya dayalı kitapları okuma oranlarının çok düşük olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin en çok tercih ettiği televizyon programı haber programlarıdır. Belgesel ve dizi programları da en çok tercih edilenler arasında yer almıştır. En az izlenen programların ise eğitim programları olması şaşırtıcı bir sonuçtur. Eğitim programlarının televizyonların yayın akışında yok denecek kadar az olmasının izlenme oranını düşürdüğü düşünülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin en fazla dinledikleri müzik türünün pop, ikinci olarak Türk halk müziği ve üçüncü olarak yabancı müzik olduğunu belirtmişlerdir. En az dinledikleri müzik türü ise özgün müziktir. Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu sinemaya yılda 1-5 kez giderken öğretmenlerin tamamına yakını opera ve baleye hiç gitmemiştir. Batman'da opera ve balenin olmamasından dolayı gitmedikleri söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun konsere yılda 1-5 kez gittikleri ve %39,9'unun ise hiç konsere gitmedikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin en çok yaptıkları spor türünün yürüyüş ve futbol olduğu ortaya çıkmıştır. Yürüyüş sporu kolay yapılabilen, ekstra mekân veya maliyet gerektirmeyen bir spor dalı olduğu için tercih edilmiş olabilir.

Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu iyi ve orta düzeyde bilgisayar kullanabilmektedir. Bilgisayar kullanmayı bilmeyen yok denecek kadar az sayıdır.

Sınıf öğretmenlerinin yarısının hobisinin okuma ve spor olduğu, hobisi güzel sanatlar ve el sanatları olan öğretmenlerin az sayıda olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun herhangi bir müzik aleti çalamaması dikkat çekici başka bir olumsuz bir sonuçtur. Yazar ve diğerleri (2018), yaptığı çalışmada araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %74,5'nin hiçbir müzik aleti kullanmadığı sonucu araştırma bulgularına benzer niteliktedir. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin yarısından fazlası bir sendikaya üyedir. Öğretmenlerin mesleki açıdan kendilerini daha güvende hissettikleri, okulda herhangi bir olumsuzluk yaşamaları durumunda arkalarında duracak bir gücün olmasını istedikleri için, haklarını korumalarından dolayı bir sendikaya üye oldukları söylenebilir. Öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını ise sendika dışında herhangi bir sivil toplum örgütüne üye değildir. Bu oran çok yüksek bir



oran olmakla birlikte öğretmenlerin sivil toplum örgütlerine üye olmayışı dikkat çekicidir. Öğretmenlerin toplumsal örgütlere mesafeli olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin yarısından fazlasının kredi borcunun olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç sınıf öğretmenlerinin ekonomik olarak iyi düzeyde olmadıklarını göstermektedir. Kuzey (2002), Aladağ (2003) ve Demir ve Arı'nın (2013) öğretmen sorunları üzerinde yaptığı araştırmalarda, öğretmenlerin en büyük probleminin ekonomik sıkıntı ve düşük gelir olduğunu saptamışlardır. Bu durum katılımcıların büyük bir çoğunluğunun araba sahibi olmadıkları sonucuyla da örtüşmektedir.

Öğretmenlerin yarısı tatilini memleketlerinde geçirmektedirler. Yani özel olarak tatil yapmamaktadırlar. Öğretmenlerin ekonomik düzeylerinin memleketleri dışında bir yerde tatil yapacak düzeyde olmadığı düşünülebilir. Sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını Batman'da barınma sorunu yaşamamaktadır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının kiralık evlerde, üçte birinden fazlası ise kendisine ait bir evde oturmaktadır. Adıgüzel, Yasin ve Karadağ (2011), yaptıkları çalışmada katılımcıların %66,20'sinin kirada ikamet ettiğini saptamıştır.

Öğretmenlerin eğitim-öğretim durumlarına ilişkin sonuçlarına bakıldığında sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmının diksiyon dersi almadığı görülmektedir. Öğretmenlerin düzenli, anlamlı ve akıcı konuşması ile öğrencilere ve topluma örnek olması gerekmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin tamamına yakınının bilimsel makalesinin olmadığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin haftalık boş dersleri olmadığı ve dolayısıyla ders programlarının lisansüstü eğitime göre düzenlenemediği için bu eğitime yönelemediği düşünülmektedir. Abazoğlu ve Yıldızhan (2012), "Öğretmen Profili" isimli araştırmalarında öğretmenlerin yüksek lisans ve doktora yapma oranının %6 seviyelerinde olduğunu saptamıştır. Adıgüzel ve diğerleri (2011) ise araştırmasında, öğretmenlerin %16,18'inin lisansüstü eğitim yaptığı sonucuna ulaşmıştır. Çevik ve Yiğit (2009), "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Profillerinin Belirlenmesi" isimli çalışmalarında katılımcıların %48,1'inin lisansüstü eğitim yapmak istediği sonucuna ulaşmıştır. Bütün öğretmenlerin sınıflarını bir laboratuvar gibi görmeleri, yani araştıran ve yenilikleri deneyen öğretmenler olmaları gerekir.

Katılımcıların büyük çoğunluğu sınıf öğretmeni olmaktan memnundur. Özbek, Kahyaoglu ve Özgen'in (2007), "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi" isimli araştırmalarında, sınıf öğretmeni adaylarının diğer bölümlerdeki aday öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğinden pek memnun olmadıkları sonucuna ulaşmış olup; bu sonuç araştırmaya zıt bulgu niteliğindedir. Sınıf öğretmenliğinden memnun olanların yarısının nedeni çocukları sevmektir. Çalışma zamanlarının uygunluğu da en çok tercih etme nedenleri arasında ikinci sıradadır. Yıldız ve Erdoğan (2007), yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının çocukları sevmelerinden dolayı öğretmenlik mesleğini tercih ettikleri sonucuna ulaşması araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Ulusoy (2013), çalışmasında katılımcıların %85'i çocukları seviyor olmalarının kendilerinde bulunan en önemli mesleki yeterlik olduğunu belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenliğinden memnun olmayanların nedenleri ise atama-yer değiştirme zorluğu, statüsünün düşük ve istemeyerek seçtikleri bir bölüm olmasıdır. Çetin (2012), yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının alanlarını seçme nedenleri arasında öğretmenlik mesleğini sevme, iş garantisi olması, idealindeki meslek olması ve mecburiyetten dolayı öğrenim gördükleri alanları seçtikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçların bir bakıma araştırma sonuçları ile örtüştüğü söylenebilir. Erkan ve diğerleri (2002), Temizyürek (2008), Çevik ve Yiğit (2009), Yazar ve diğerlerinin (2018), yaptıkları araştırmada katılımcıların öğretmenlik mesleğini severek, bilerek ve isteyerek tercih ettikleri sonucunun bir anlamda araştırma bulgularıyla örtüştüğü söylenebilir. Diğer yandan başka branşa geçiş hakkı olsa geçirdim diyen sınıf öğretmeni sayısı kalırım diyenlerden daha az çıkmıştır. Ancak yine de önemli bir oranda branşa geçirim diyenlerin olması düşündürücüdür.

Sınıf öğretmenlerinin mesleğini küçük ve büyük şehirlerde yapmayı daha çok istedikleri; "Neresi olursa mesleğimi yaparım, fark etmez" diyenlerin %25,3 oranında kaldığı görülmektedir. Öğretmenlerin daha çok şehir statüsündeki yerleşim birimlerinde mesleğini icra etmek isteme sebepleri arasında barınma ve ulaşım imkânlarının şehirlerde daha gelişmiş olması gösterilebilir.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişmelerinin önündeki engelin en fazla okul-aile işbirliğinin zayıflığı ve en az ise sistem olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişmelerinin önündeki engellerde ikinci sırayı okulun fiziki koşulları, üçüncü sırayı ders materyallerinin eksikliği almıştır. Sınıfların kalabalık olması ve ders yükü diyenlerin sayısı da azımsanmayacak kadar çoktur. Kaçan (2004), "Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimine İlişkin İsteklilik Düzeyleri" adlı araştırmasında maddi sorunları, ders yükünün ve sınıf mevcudunun çokluğunu, siyasal ve politik baskıları öğretmenlerin mesleki gelişmelerinin önündeki engeller olarak belirlemiştir. Tösten, Han ve Ergül (2016), yaptığı araştırmada okulların fiziki



şartlarının iyi olmadığını saptamıştır. Bu iki çalışma, bu araştırmanın bulgularıyla bir bakıma örtüşmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin %13,4'ü mesleki gelişimlerinin önünde engel görmediklerini belirtmişlerdir.

Yapılan birçok çalışma incelendiğinde katılımcıların öğretmenlik mesleğini seçme nedenleri arasında çalışma koşulları, iş garantisi, üniversite sınavında aldığı puan ve öğretmen olma isteği en önemli sebepler arasında öne çıkmaktadır. (Eskicumalı, 2002; Ok ve Önkol, 2007; Okçabol vd., 2003; Orhan ve Ok, 2014; Özsoy, Özsoy, Özkara ve Memiş, 2010; Ubuz ve Sarı, 2009). Bursal ve Buldur (2013), yaptıkları araştırmada katılımcıların büyük çoğunluğunun rastlantı sonucu o bölüme geldikleri sonucuna ulaşmıştır.

Batman'daki sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu görev yaptıkları okullarda çalışmaktan memnun olduklarını belirtmişlerdir. Bu durum Batman ilinde görev yapmakta olan öğretmenlerin mutlu olduklarını göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu mesleki gelişimleri için eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin bir araya gelip fikir alışverişi yapabilecekleri öğretmen merkezleri ile düzenlenebileceğini belirtmişlerdir. Bu sonuç öğretmenlerin meslektaşları ile daha çok bir araya gelip iletişim halinde olmak istediklerini düşündürmüştür. Sınıf öğretmenlerinin göreve başladıklarında lisans programlarını uygulayamadıklarına işaret etmektedir. Çevik ve Yiğit (2009), yaptıkları araştırmada katılımcıların yarısından fazlasının üniversitede aldığı eğitimden memnun olmadığı sonucuna varmıştır. Yıldız, Akgün ve Yıldız (2011) sınıf öğretmeni adayları üzerindeki yaptıkları araştırmada lisansta alınan eğitimin yeterli olup olmadığı konusunda emin olmadıklarını belirtmektedirler.

Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu sene başında ve sonunda yapılan seminerlerin hiç faydasının olmadığı görüşünde yoğunlaşmışlardır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (2018-2019 öğretim yılından önceki) seminer uygulamalarının faydası olduğunu düşünmemektedirler. Bu duruma çözüm olarak ise sınıf öğretmenleri seminerlerin daha faydalı olması için alanında uzman kişiler (eğitim yazarları, akademisyenler vb.) seminere konuşmacı olarak getirilmeye yoğunlaşmışlardır. İkinci olarak pedagojik alanda dersi verimli hale getirecek eğitimler verilebilir, üçüncü olarak tiyatro, film, sinema etkinlikleri düzenlenebilir görüşleri çoğunluktadır. Sene başında ve sonunda yapılan seminerlerin sadece yasak savma olarak görüldüğü ve öğretmenlere mesleki anlamda hiçbir katkı sağlamadığı düşünülmektedir.

Batman'da eğitim niteliğini arttırmak için yapılan önerilere bakıldığında veli eğitimi ve bilinçlendirilmesi görüşü çoğunluktadır. Bu sonuçla Batman'da velilerin öğretmene yeterli desteği vermediği düşünülmektedir. Batman'daki okullarda okulların fiziki şartlarının çok iyi olmadığı ve okul-veli-öğretmen iletişimi, iş birliğinin zayıf olduğu görülmektedir. Demirtaş (1988) yaptığı araştırmada okul bina ve tesislerinin yetersiz olmasını saptayarak araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Ayrıca Batman'da eğitim niteliğini arttırmak için sınıf mevcutlarının azaltılması, kültür-sanat ve sportif faaliyetlerin olması, nitelikli öğretmenler için hizmet içi eğitimlerin olması ve öğretmene maddi-manevi değer verilmesi görüşleri fazladır. Ders sürelerinin kısaltılması, okullarda belli bir standart oluşturulması ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi yapılan önerilerdir.

Bu sonuçlardan yola çıkılarak şu öneriler getirilmiştir:

- ✓ Mesleği gereği öğrencilerle ve toplumla sürekli iletişim halinde olan öğretmenin kendini yeterli görse dahi diksiyon konusunda profesyonel destek verilmesi gereklidir.
- ✓ Öğretmenlik mesleğinin önemine yönelik olarak ve eğitim fakültelerinde verilen eğitimlerin daha titiz ve verimli olabilmesi için çalışmalar yapılabilir; öğretmen yetiştirmeye çok daha fazla önem verilmelidir.
- ✓ Öğretmenlerin eğitimle ilgili kitap okumalarını sağlayacak kampanya ve projeler yapılmalıdır.
- ✓ MEB lisansüstü çalışmalar yaparak öğretmenlere makale yazmaları ve bildiri hazırlamaları için destek vermelidir, sınıf ve okul öncesi öğretmenleri için okuldaki ders saatleri düzenlenerek bu öğretmenlerin lisansüstü eğitimleri için haftada bir günleri boşaltılabilir.
- ✓ Öğretmenlerin sivil toplum örgütlerine üye olmaları teşvik edilmelidir.
- ✓ Öğretmenlerin sivil toplum örgütlerine üye olmamalarının sebepleri araştırılabilir.
- ✓ Öğretmenlerin mesleki açıdan eksik olduklarını düşündükleri alanlarda eğitim verilebilir ve bu sayede kendini geliştirme fırsatı tanınabilir. Hizmet içi eğitimlerin kalitesi artırılarak daha etkin hale getirilmelidir.
- ✓ Okul-veli iletişimini güçlendirecek etkinlikler yapılabilir.
- ✓ Ana-baba okulu çalışmaları yapılmalıdır.
- ✓ Öğretmenlerin statülerinin yükseltilmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için Bakanlığın çeşitli önlemler alması gerekmektedir.



- ✓ Öğretmenlik mesleğine yönelik toplumsal statüye ilişkin kitle iletişim araçları başta olmak üzere değişik kanallarla öğretmenliğin değer ve öneminin anlatılması toplumun aydınlatılması ve bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- ✓ Öğretmenin göstermiş olduğu fedakârlık, çalışma azmi ve başarısı ödüllendirilmelidir.
- ✓ Eğitimde yaşanan sorunlar, eksiklikler tartışılmalı; öğretmenlerin sosyoekonomik durumlarında iyileştirmelere gidilmelidir.
- ✓ Sene başı ve sonunda yapılan seminerlerin öğretmenlerin mesleki alanda gelişmelerine katkı sağlayacak şekilde etkinlikler yapılabilir.
- ✓ Eğitimle ilgili düzenlemeler ve yenilikler yapılırken öğretmenler pasif bir öge olarak düşünülmemeli, eğitim sistemindeki sorunlar ve yapılması muhtemel reform hareketleri, öğretmenlerin görüş ve önerileri dikkate alınarak belirlenmelidir.

#### KAYNAKÇA

- Abazoğlu, İ. ve Yıldızhan, Y. (2012). Fizik Öğretmeni Profili. *X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, Niğde Üniversitesi. 27-30 Haziran 2012. Niğde. 1-13.
- Adıgüzel, Z., Yasin, Ü. ve Karadağ, M. (2011). Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerinin Belirlenmesi: İstanbul Örneği. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(3), 29-37.
- Aksu, M., Demir, C. E., Daloglu, A., Yıldırım, S. ve Kiraz, E. (2010). Who Are the Future Teachers in Turkey? Characteristics of Entering Students Teachers. *International Journal of Educational Development*, 30, 91-101.
- Aladağ, C. (2003). *Orta Öğretimde Coğrafya Öğretmeni Profili ve Öğretmen Görüşleri Işığında Müfredat Değerlendirilmesi*. Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- Azer, S. A. (2005). The Qualities of a Good Teacher: How Can They Be Acquired and Sustained? *Journal of the Royal Society of Medicine*, 98(2), 67-69.
- Baykara Pehlivan, K. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyokültürel Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.
- Bursal, M. ve Buldur, S. (2013). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Profillerinin Değişimi: 2008-2012 Yılları Arasında Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 2(4), 14-26.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (24. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Büyükoztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çapa, Y. ve Çil, N. (2000). Öğretmen Adayların Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumların Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çetin, B. (2012). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Profillerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İlköğretim Online*. 11(3), 596-610.
- Çevik, O. ve Yiğit, S. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Profillerinin Belirlenmesi-Amasya Üniversitesi Örneği. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(1), 89-106.
- Demir, M. K. ve Arı, E. (2013). Öğretmen Sorunları-Çanakkale İli Örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 107-126.
- Demirtaş, A. (1988). Temel Eğitimimizin Temel Sorunları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3(3), 51-63.
- Dursun, C. (2008). *Sınıf Öğretmenliği Aday Öğretmenlerinin Profili (Ankara Örneği)*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Ekiz, D. (2006). Sınıf Öğretmenliği Mesleğine Yönelen Adayların Profilleri ve Geleceğe Yönelik Beklentilerinin İncelenmesi. *Elazığ Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1). 131-147.
- Erdem, A. R. ve Anılan, H. (2000). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı (IV. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Bildirileri)*, 7(7), 146-152.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erkan, S., Tuğrul B., Üstün, E., Akman, B., Şendoğdu, M., Kargı, E., Boz, M. ve Güler, T. (2002). Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerine Ait Türkiye Profil Araştırması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 108-116.
- Eskicumalı, A. (2002). Eğitim, öğretim ve Öğretmenlik Mesleği. *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: PegemA Yayıncılık. 1-31.
- Eskicumalı, A. ve Yaman, E. (2001). Öğretmenlik mesleğinin sosyoekonomik statüsü ve bu mesleğin bir kız mesleği haline dönüşmesi üzerine bir araştırma. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 53-68.
- Gök, F. ve Okçabol, R. (1998). *Öğretmen Profili Araştırma Raporu*. Ankara: Eğitim Sen Yayınları.
- Güven, İ. (2010). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Naturel Yayınları.
- Kaçan, G. (2004). Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Gelişime İlişkin İsteklilik Düzeyleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1). 57-66.
- Karaman, N. (2008). *Öğretmenlerin Mesleklerini Algılama Biçimleri ve Gelecekte Beklentileri Nelerdir?* Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans dönem projesi. Edirne.
- Kavcar, C. (1980). Nitelikli Öğretmen Sorunu. *Eğitim ve Bilim*, 5(28), 17-22.
- Kiraz, E., Demir, C. E., Aksu, M., Daloglu, A. ve Yıldırım, S. (2010). Öğretmen Adaylarının Eğitim Görüşlerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 526-540.
- Kolaç, E. (2007). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuyucu Profilleri*. VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 27-29 Nisan 2007, Anadolu Üniversitesi. Eskişehir. 1-21.
- Köksalan, B., İlter, İ. ve Görmez, E. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyokültürel Özellikleri ve Lisansüstü Eğitim İsteklilikleri Üzerine Bir Çalışma (Fırat, Erzincan ve İnönü Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği ABD Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 277-299.
- Kuzey, M. (2002). *Sınıf Öğretmenlerinin Bazı Sorunları ve Bazı Çözüm Önerileri*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi. Erzurum.



- MEB SGB. (2018). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim*.2017/'18. [https://sgb.meb.gov.tr/meb\\_iys\\_dosyalar/2018\\_09/06123056\\_meb\\_istatistikleri\\_orgun\\_egitim\\_2017\\_2018.pdf](https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/06123056_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2017_2018.pdf). Adresinden, 22.12.2018 tarihinde erişilmiştir.
- MEB. (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. [http://oygm.meb.gov.tr/meb\\_iys\\_dosyalar/2017\\_12/06172441\\_Ygretmenlik\\_Meslegi\\_Genel\\_Yeterlikleri.pdf](http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/06172441_Ygretmenlik_Meslegi_Genel_Yeterlikleri.pdf). Adresinden, 28.10.2018 tarihinde erişilmiştir.
- Ok, A. ve Önkol, P. (2007). Öğretmen Yetiştirme Programındaki Öğretmen Adaylarının Profili. *Eğitim ve Bilim*, 32(143),13-25.
- Okçabol, R., Akpınar, Y., Caner, A., Erkin, E., Gök, F. ve Ünlühisarcıklı, Ö. (2003). *Öğretmen Yetiştirme Araştırması*. Ankara: Eğitim-Sen Yayınları.
- Orhan, E. E. ve Ok, A. (2014). Öğretmenlik Programlarını Kimler Tercih Ediyor? Adayların Giriş Özellikleri ve Öğretmenliğe Yönelik Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 75-92.
- Özbek, R., Kahyaoğlu, M. ve Özgen, N. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 221-232.
- Özsoy, G., Özsoy, S., Özkar, Y. ve Memiş, A. D. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili Olan Faktörler. *İlköğretim Online*, 9(3),910-921.
- Palardy, G. J. and Rumberger, R. W. (2008). Teacher Effectiveness in First Grade: The Importance of Background Qualifications, Attitudes, And Instructional Practices For Student Learning. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 30(2), 111-140.
- Saban, A. (2003). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Demografik Özellikleri ve Mesleki Eğilimleri. *Eğitim Araştırmaları*, 10, 91-101.
- Sayan, H. (2015). Eğitim ve Öğretmen. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 585-596.
- Sünbül, A. M. (2001). Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*.(Ed: Demirel, Ö. ve Kaya, Z.), 1-26.
- Şişman, M. (1999). *Öğretmenliğe Giriş*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Şişman, M. (2009). Öğretmen Yeterlilikleri: Modern Bir Söylem ve Retorik. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 63-82.
- Taşkaya, S. M. (2012). Nitelikli Bir Öğretmende Bulunması Gereken Özelliklerin Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(33), 283-298.
- Temizyürek, F. (2008). Türkçe Öğretmen Adaylarının Demografik Özellikleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 663-692.
- Tösten, R., Han, B. ve Ergül, H. F. (2016). Diyarbakır'daki Kamu Okullarının Yönetim Sorunları. *EKEV Akademi Dergisi*. 20(65), 433-450.
- Ubuz, B. ve Sarı, S. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İyi Öğretmen Olma ile İlgili Görüşleri. *On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 53-61.
- Ulusoy, M. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İdeal Öğretmen ve Mesleki Yeterliliklerle İlgili Değerlendirmeleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4). 328-341.
- Yazar, T., Keskin, İ., Kinay, İ., Aydın, M., Oral, B. ve Bütün, M. (2018). Öğretmen Adaylarının Sosyokültürel Özelliklerinin İncelenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 7(13), 48-72.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (6. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, K., Akgün, N. ve Yıldız, S. (2011). Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz Yeterlik İnançları.X.Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, 5-7 Mayıs 2011. Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas. 829-835.
- Yıldız, K. ve Erdoğan, T. (2007). Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Nedenleri. VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 27-29 Nisan 2007. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 444-447.